

GOSTILNIČARSKI LIST

STROKOVNO GLASILO „ZVEZE GOSTILNIČARSKIH ZADRUG“ V MARIBORU

Uredništvo in uprava v palači Pokojninskega zavoda. — Oglasi se računajo v oglasnem delu Din 0.75 od m/m in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa Din 1.— od m/m in stolpa. — Člani gostilničarske »Zveze« dobivajo list brezplačno.

Štev. 7.

Maribor, dne 30. julija 1930.

Leto VIII.

Kriza naših gostiln

V zadnji številki našega lista smo govorili o krizi v članku »Težki čas«, kateri je vzbudil precejšnje razburjenje in pri nekaterih tudi nevoljo. Ker pa smatramo, da je veliko boljše govoriti, kakor pa mižati in molčati o stvarih, ki so akutne in ki lahko imajo skrajno slabe posledice v splošnem, zato nas nikakor ne more motiti ta nevolja. Veseli nas, da smo dobili priznanje od marsikateri strani in celo od obč. svetovalec. Veliko zadoščenje pa nam je tudi članek gospodarskega lista »Ekonomist«, ki govori o problemih obč. uprave in ki se krije v splošnem z našim naziranjem. **Varčevati — to naj bo geslo vsakega posameznika, to pa naj bo geslo tudi naših obč. uprav.**

Kot konstruktivni elementi, ki želimo vse najboljše državi in pa narodu, moramo predvsem z veseljem ugotoviti, da se opaža zboljšanje teh nepravil pod vladjo našega premijera generala g. Živkovića. Mi vemo, da pride slej kot prej tudi gostilničarska obrt v razpravljanje. Prepričani smo, da ni mogoče uničiti čez noč onega zla, ki ga je rodila ona razdrapano politična doba, ki jo še danes preklinja vsak pošteni in ki nam je zgrnila toliko nesreče nad naše glave. Ne obupajmo! **Poštenost in red, ki ga je pokazala današnja uprava sta nam jamstvi, da se bodo uslišale tudi naše opravilne težnje, ker je, mislimo, vladí najmanj na tem ležeče, da se popolnoma uniči naš stan.**

Če pogledamo izkaze o izvozu in uvozu, vidimo, da postajamo aktivni in da iščemo z vso vnemo nova tržišča za naše produkte. Novi izvori dohodkov se odkrivajo in razveseljivo je dejstvo, da je ideja o intenzivnem tujskem prometu prebila led odpornosti. Državna uprava, banke uprave vse hiti za tem, da odpirajo svoje pokrajine tujcem in s tem privlačujejo nevidne kapitale v našo sredo, ki dajejo nov impulz in novo, svežo kri našemu narodnemu gospodarstvu.

Kakor hitro spregovorimo o propagandi tujkega prometa, si moramo staviti prvo vprašanje: če smo pripravljene gostilničarji in hotelirji, da lahko podpremo državo in banke uprave pri njihovem stremjenju. Nikdo bolj kot mi smo poklicani biti propagatorji turizma, da nadomestimo padec našega domačega konzuma. Groza pa nas obšine, če pomislimo, da so naše gostilne obstale na onem nivoju, kakor jih je naša vojna in pozneje mir. V naša podjetja se niso vložili nobeni kapitali. Izvzeti moramo seveda nekatere letoviščarske kraje, predvsem na Gorenjskem — dočim je naša bilanca za ozemlje bivše mariborske oblasti skrajno pasivna.

Naše gostilne so se prilagodile terenski strukturi in so izrazito alpskega tipa. Ta tip gostiln je uveden v naši državi samo v Sloveniji in ne bi bilo napačno, če bi se poskušalo ta alpski tip spopolniti in ga postaviti za vzor ostalim gostilnam v Jugoslaviji. Naša gostilna je ista kakor jo najdemo na Avstrijskem ali Bavarskem. Seveda se je prilagodila v svoji zunanosti po mentaliteti in pa kulturi prebivalstva. Napačno je misliti, da so tujski promet v Avstriji povzdignili hoteli. Tista prijazna gostilna na Tirolskem, Koroškem in Salzburškem, ta je dala šele pravi razmah tujskemu prometu. Danes se počutiš v tej gostilni, pa naj si bo na vasi ali pa v trgu ravno tako

udobno, kakor pa v kakem mestnem hotelu. **Bistvo turizma ne tiči v obisku mest, če izvezamo zapadne kulturne države, kjer so nagromadene kulturne vrednote in ki zaposlujejo lahko turista po cele tedne in mesece ne da bi ga utrudile, temveč bistvo onega turizma, ki ga poznamo pri nas in ki ga nameravamo forsiirati, leži v spremembi kraja, v romantičnosti kraja, v krajevni ugodnosti itd. Naša mesta tvorijo edino le lahko izhodišče potujočega občinstva. Kot pravi letoviški kraji pa pride le naša dežela v poštev.**

Sedaj ni težko pripoznati, da prevzema naša gostilna velevažno vlogo. Ta sprejema in zadržuje gosta cel čas njegovega bivanja pri nas in bi morala biti tako ustrojena, da bi priklenila tujca na sebe in mu nudila vso udobnost ali z eno besedo ono domačnost, ki blagodejno vpliva na vsakega človeka v tujini.

Ali pa so naše gostilne tudi za kaj takega sposobne? Prvi imperativ je, da je gostilničar stalen, da ne izgubi inicijative in želje po izboljšanju svojega obrata.

V to svrhu smo sestavili potom nekaterih zadrug točno statistiko. Na podlagi te statistike ugotavljamo samo število onih gostiln, ki so menjale posestnika, tako n. pr.

Na območju gostilničarskih zadrug:

	1926	1927	1928	1929
Sv. Lenart v Sl. gor.	2	1	1	2
Slov. Bistrica	3	3	2	10
Pobrezje	—	—	6	31
Celje	4	8	9	16
Maribor mesto	8	11	28	35

Te številke nam povedo marsikaj bridkega. Od leta 1928. dalje vidimo glede stalnosti našega gostilničarja padajočo tendenco. Predvsem trpe naše mestne gostilne. Če pogledamo mesto Maribor, Celje ali pa Pobrezje v neposredni okolici Maribora, vidimo, da je leta 1929. ciganilo najmanj 30% naših gostilničarjev od gostilne do gostilne. S tem hočemo reči, da je 30% naših gostilničarjev izgubilo svoje eksistenco, svoj vložen kapital in da smo dobili 30% proletariziranih gostilničarjev. Na deželi bi bile številke mogoče še strašnejše, ali dočim je mestni gostilničar v resnici v pravem pomenu besede edino le gostilničar, ima gostilničar na deželi še kako drugo obrt, potom katere krije izgubo, ki jo ima pri gostilni. Če bi pa vsak obrat vodil knjigovodstvo, potem bi prišli mnogi gostilničarji na deželi do prepričanja, da se jim gostilna ne izplača, da so pasivni in da potom gostilne ogrožajo celo obstanek n. pr. trgovine ali kmetije itd.

Mislimo, da smo nazorno predočili krizo naših gostiln. Kdo naj verjame in kdo naj upa, da bo ta gostilničar, ki se bori za svojo eksistenco in za vsakdanji kruh svoje družine, mislil na izpopolnitev svojega obrata, če mu izčrpajo vse njegove dohodke različne takse, pristojbine in da ne pozabimo prišteti k tem nadlogam še takojšnjo plačevanje trošarine od ykletenih alkoholnih pijač, ki izbičejo že same iz rok ves obratni kapital.

Taka hirajoča gostilničarska obrt ni sposobna pripomoči k razvoju tujkega prometa. Eksistenčni boj ne vzame samo veselja do dela, temveč zagreni celo življenje. **Hoteli, ki bi se zidali, zahtevajo prvič velike kapitale in drugič dobro urejeno okolico.** Dobro izhajajoča gostilničarska obrt, ki je sposobna privezati nase tujski

promet, spremeni pa z blagostanjem, ki ga razliva na vse sloje dotičnega kraja tudi obliko okolice. Dobre gostilne tvorijo šele temelj za hotelsko industrijo. Kakšen je namen današnjega razpravljanja? **Nameravali smo opozoriti merodajne kroge, da je skrajni čas razbremeniti našo obrt od prevelikih javnih dajatev. Izginiti mora iz naše finančne politike oni okoreli fiskalizem, ki mu je dala zgodovina skrajno slabo oceno.** Že Smith-ova šola je učila, da se davkoplačevalcu ne sme izbiti iz rok preveč obratnega kapitala, da se mu naj daje plačilno možnost in da je davčna enakopravnost predpogoj za gospodarsko uspevanje dotične države ali pokrajine. Pri nas opažamo na žalost, da obstoja še ona tendenca, ki jo zasledujemo od preobrata sem, da se kolikor mogoče in kolikor najbolj hitro mogoče odvzame davkoplačevalcu v obliki dajatev njegov obratni kapital. Tak način obdavčenja je, mislimo, prekrut in ga ne prenese nobeno gospodarstvo, tem manj pa še tako, ki se nahaja v krizi. Če upoštevamo našo točilno takso, ki jo po sličnosti ne najdemo v nobeni drugi obrti, in tudi v nobeni drugi državi, vidimo, da mora naš član za samo obavljanje obrata plačevati tako neizmerno takso, ki nikakor ne odgovarja produktivnosti obrti. Točilna taksa je sama na sebi nesocijalna, ker se vendar plača za vsako iztočeno količino posebna trošarina. Da pa se mora plačati vsakoletna pristojbina državi edino iz tega vzroka, da se sme voditi gostilniški obrat, je vsekakor pretirana zahteva. Če že ne more država pogrešati izgubo točilne takse, potem bi bilo na mestu, da se določi samo enkratna, primerno odmerjena taksa in sicer takoj pri izdaji koncesijske listine. Nepravilno pa je, delati razliko med eno obrtjo in drugo.

Da izključimo naštevanje vseh mogočih taks in ostalih davščin, naj spregovorimo le o plačevanju trošarine pri vkletenju alkoholnih pijač. Iz prakse je poznano, da ne izgubi državna uprava ničesar, če zahteva naplačilo trošarine šele tedaj, ko se je dal sod vina na pipo. **Pravično bi bilo, da se zatrošarini trošarinski predmet takrat, ko se stavi v neposredni promet, ker je mislim odveč zahtevati od našega obrtnika pri današnji borbi za obstanek, da plačuje državi že vnaprej trošarino in izgublja obratni kapital in obresti.** Mi vidimo nadalje tudi v tem veliko krivdo, da se slabša položaj našega vinogradnika. Brez takojšnjega plačanja trošarine bi si gostilničar lahko pravočasno nabavil zalogo vina. S tem bi se beše prekrbel s pijačo, na drugi strani pa dal vinogradnikom zaslužek in s tem tudi omogočil zboljšanje davčne zmoglosti našega vinogradnika. **Država bi vendar pri tem ne izgubila ničesar, nasprotno, požvela bi obrtno delovanje, povzdignila inicijativo in veselje do dela ter dala našemu obrtniku možnost, da izboljša svoje obrate in v resnici stori marsikaj za tujski promet.**

Na žalost nimamo domače statistike v pogledu blagodati tujkega prometa pri roki. Zato je treba, da se za tečem k tujim statističarjem in sicer imamo v mislih tu sekretarja trgovske zbornice v Salzburgu, ki nam v številkah nazorno dokazuje, da se blagoslov tujkega prometa razliva na vse narodne sloje. S številkami dokazuje, da rastejo posebno v letni sezoni prihranki takozvanega »malega« človeka n. pr. malega obrtnika, delavca itd. Od meseca junija pa do meseca septembra opažamo namreč

stalno naraščanje hranilnih vlog. Pri eni sami podružnici Mestne hranilnice v Salzburgu so poskočile hranilne vloge v mesecu avgustu za 36%. Zanimivi so tudi podatki urada za brezposelne v Salzburgu, iz katerih posnemamo, da pada brezposelnost ravno v poletnih mesecih, ko se je s prihodom tujcev poživila obrt. Iste rezultate opažamo tudi po drugih pokrajinah Avstrijske države. Da je zavzel tujski promet tako silen razmah in najvanjšo postavko v avstrijskem gospodarstvu, leži največji del tega napredka v dobro urejenih gostilnah.

Iz tega vidimo, da je skrajni čas dati naši gostilničarski obrti možnost življenja. Nespametno se nam zdi mnenje nekaterih oseb, da pospešuje izdaja prekomernih krajevnih pravic napredek naše obrti. Zadostuje nam prej navedena statistika kot dokaz, da je tako naziranje docela pogrešno, ker postajamo polagoma vsi berači. **Naše gostilne se morajo prilagoditi krajevnim potrebam. Zapreti se morajo brezštevne točilnice, urediti vprašanje vinotočev v bližini naših mest in odpraviti vse one takse, ki smo jih ravnokar naštel.** Tako zavarovana gostilna bo lahko udovoljila nameri naše državne uprave, da se pospeši razvoj tujkega prometa.

Naša gostilna je v krizi in potrebuje izdatne pomoči od strani oblasti, da se zavre propad obrti, ki je brezpogojno potrebna za razvoj in za eksistenco ostalega obrtništva in za blagostanje narodnih slojev.

Odgovor „Volksstimme“

»Volksstimme« od 1., 5. in 8. junija je prinesla v nadaljevanjih člankih L. Savinskega pod naslovom »Zur Gründung der Gastwirtebrauerei in Laško«, ki se bavi z ustanovitvijo in perspektivami tega na novo ustanovljenega industrijskega podjetja pri nas. Kakor avtor članka povdarja, mu ne gre za kako akcijo zoper pivovarno, temveč mu je le na tem ležeče, da bo pivovarna uspevala vzlic težavam, na katere obenem opozarja. Te težkoče, katerim se baje s strani pripravljalnega odbora ne posveča dovolj pažnje, so po njegovem mnenju v glavnem naslednje:

Potreba večjega akcijskega kapitala kot je določeno, zagotovitev konzuma z ozirom na število in orientacije gostilničarjev, največ pa upoštevanje preteče konkurence obstoječih, dobro fundiranih pivovarn. Te od njega navedene senčne strani nove pivovarne slonijo žal vsaj deloma na napačnih primisah in je iz članka razvidno, da njegov avtor ni o celem projektu dobro informiran. Pivovarna namreč ni zamišljena samo za okraj mariborske zveze gostilničarskih zadrug, kakor se v članku trdi, ampak za vse tiste kraje, kamor se je že preje dobavljalo laško pivo, torej tudi za Ljubljano, Zagreb in drugod.

Tudi ni pivovarna dimenzionirana za izkuho 20.000 hl, ampak najmanj 30.000 hl, po potrebi tudi več. Zato se bode tudi proračun g. Savinskega spremenil in sicer zmanjšal pri vpoštevanju, da:

1. odpadejo iz njega izdatki za sladarno (ker se bo slad kupoval),
2. se znatno zmanjšajo stroški za pogonske naprave (z ozirom na fališki daljnovid) in se istotako zmanjšajo izdatki pri drugih točkah proračuna, ker bodo prišle vpoštev modernije in obenem cenejše priprave, kakor pa so v članku naštele. Vrhu tega pa ima nova pivovarna že

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

PODRUŽNICA PTUJ

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere najugodnejše obrestuje.

Daje kredite.

Kupuje in prodaja devize in valute. — Izvršuje vse bančne posle.

Dne 10. avgusta namerava povabiti zvezno načelstvo zastopnika avtor-centrale d. d. v Ljubljani, da sporazumno z nami določi pavšalacijo tantijem. Zvezno načelstvo odklanja vsako odgovornost za vse posledice, ki bi lahko zadele one člane, ki niso postopali po našem pozivu.

Zvezno načelstvo.

Pobiranje banovinske trošarine za pivo.

Na našo osebno predstavko pri kr. banski upravi in na podlagi različnih pritožb od strani naših zadrug je sklenila kr. banska uprava, da plačuje od 1. julija dalje banovinsko trošarino na pivo pivovarna sama, pač pa jo bo zaračunala pri nabavni ceni piva. Mislimo, da je s tem ugodeno marsikateremu našemu članu, ker smo mu prištedili mnogo časa in mnogo drugih sitnosti, ki so bile zvezane s plačevanjem trošarine na pivo.

Pač pa priporočamo vsemu našemu članstvu, da nemudoma plača vso do 1. julija zaostalo banovinsko trošarino na pivo, ker grozi kr. banska uprava, da jo bo izterjevala prisilnim potom v zvezi z občutno globo.

Točilna taksa.

V 1. številki »Gostilničarskega lista« se je sporočilo članstvu načelo, po katerem se točilna taksa odmerja. Na mnoga vprašanja odgovarjamo, da ni finančna uprava popolnoma nič vezana pri odmeri točilne takse na količino iztočenih alkoholnih pijač. Instrukcija finančnim organom izrečno priporoča, da se ni ravnati po nekakšni šabloni, ker se mora upoštevati pri posameznih gostilnah tudi dejstvo n. pr.: da stoje na prometnem kraju, da imajo velike lokale itd.

Mogoče je tedaj, da se določi ista točilna taksa gostilni, ki je na zelo prometnem kraju in iztoči samo 30 hektolitrov alkoholnih pijač v letu, kakor oni gostilni, ki je iztočila n. pr. 70 hl. Ker je tedaj dana finančnim organom svobodna presoja, je vsaka pritožba na upravno sodišče brezpredmetna.

Zvezno načelstvo je v svojih številnih predstavkah, kakor tudi v resolucijah opozarjalo merodajne kroge, da je plačilna taksa velika ovira pri razvoju naše obrti in upamo, da se nam sčasoma posreči, če ne odpraviti, pa vsaj znižati označeno takso.

Vsekakor pa vam priporočamo, da vlagate prošnje na pristojne davčne urade za znižanje točilne takse, če smatrate, da se vam je previsoko odmerila. Nova odmera točilnih taks se bo izvršila v decembru mesecu t. l.

Dopis iz Slovenjgradca.

Red je lepa reč in se vsakemu prav toplo priporoča. Vsled tega se vsi člani Gostilničarske zadruge v Slovenjgradcu opozorijo, da poravnajo čimprej zaostalo združeno članarino za leto 1930. Vsakemu članu se je doposlal meseca junija t. l. ponovno plačilni nalog, v katerem je bil na-

veden znesek članarine in istemu tudi priložena pošt. nakaznica. Storitve vendar svojo dolžnost, ker prirahitate s tem združnemu načelstvu veliko nepotrebnih pisarij.

Pripomniti moramo vsekakor, da je večina članov zelo točna in da se zaveda v polni meri svojih dolžnosti.

Opozoriti moramo še na neki drugi nedostatek. Pomožno osebje v gostilnah se ne prijavlja in ne odjavlja pri zadrugi.

Dogode se slučajji, da ima zadruška potrditi poslovni čas natakariče ko izstopi iz službe. To potrdilo je zadrugi nemogoče izstaviti, ker ni niti načelstvo zadruge vedelo, da je bila natakariča sploh v območju zadruge zaposlena.

Anton in Alojzija Lipovšek

lastnika vinogradov

sta prevzela s 1. julijem t. l. gostilno Hummel

Maribor, Glavni trg 5

in se priporočata cenjenim gostom.

Kaj je vzrok, da je konzum vina tako močno padel?

Pod tem naslovom je objavil trgovski gremij za Ptuj-okolico na Ptujski gori v zadnji številki »Naših goric« članek, v katerem trdi, da je konzum vina padel radi tega, ker ga trgovci ne smejo točiti po svojih lokalih. Mi se ne bi bavili s takimi smešnimi trditvami, če ne bi zadrževal članek take podatke, ki nikakor ne odgovarjajo dejstvu. Duševni oče tega članka je pač na napačni podlagi razmišljeval vinski krizo, ki je seveda najtesneje zvezana z gospodarsko krizo v splošnem. Cene vina so ostale iste, ker se danes iztoči po trgovskih lokalih na »stoječe« goste ravno toliko količino vina, kakor pa preje, ko je trgovec lahko pred nosom gostilničarja prodajal vino v velikih množinah. Proti takim »stoječim« gostom ne bi imeli ničesar ali pa vsaj ne v taki meri, kakor napram onim gostom, ki sede na pultih in vrečah po cele noči. Prepričani smo, da iztočite vina na skrivnem, to je med vrečami in ostalim specerijskim blagom ravno toliko kakor preje. Lahko bi vam nemudoma navedli celo vrsto Vaših kolegov, ki iztočijo še danes več vina, kot pa največji gostilničar tistega kraja. Kakor vidite, ste bili slab regulator cen, ker so ostale cene na isti višini, pač pa so se cene vedno ravnale po trošarinah, različnih taksah in svojevrstnih drugih pristojbinah, katere žalobog ne poznate v trgovini. Odveč bi bilo govoriti tudi o ostalih režijskih stroških, o katerih Vi niti ne sanjate. To so krivci povišanja cen in padanja konzuma! Z isto upravičenostjo bi lahko zahtevali, da postanemo regulatorji cen specerijskega in manufakturnega blaga, ker lahko zahtevamo z isto pravico, da prodajamo po naših lokalih sladkor, moko in železnino, kakor se Vi lastite pravice prodajati vino v Vaših obratih. Priporočamo trgovskemu gremiju na Ptujski gori, da malo resneje razmotri vzroke nizkih cen vina, kakor tudi obstoječo gospodarsko krizo.

Piscu bi namreč priporočali malo študija o politični ekonomiji in sicer

v temeljnih naukih diferenciacije dela in o načinu kritja človeških potrebščin. Po tem razmišljanju bo brezdvomno prišel do prepričanja o važnosti narodne prislovice, ki pravi: »Le čevlje naj sodi kopitar«.

Bodite uverjeni, da smo mi prvi, ki stremimo po znižanju cen in bi bili vam jako hvaležni, če se vam posreči znižati različne takse, trošarine in predpise, kakor tudi to, da ne točijo Vaši kolegi, ki so slučajno vele vinogradniki po naših mestih, trgih in ostalih krajih svoj lasten pridelek in da se obvarujejo naši, z davki preobložen obrati pred tako nezasiščno konkurenco. Nočemo izgubljati časa s takimi odgovori, ker imamo vse polno drugih skrbi, med katere spada v prvi vrsti ta, da pazimo z vso čuječnostjo na poslovanje Vaših gg. kolegov, ki imajo to slabo lastnost, da se bavijo tudi z drugo obrtjo, kakor jim pristaja po njihovi strokovni izobrazbi in obrtnim listom.

Vinogradniki poznajo naše stališče. Mi občutimo na lastnem telesu gospodarsko krizo, ki ruši in uničuje brez usmiljenja naše oblate. Poznamo tudi njihove težave in smo vedno pripravljeni podpirati njihove težnje v kolikor bi seveda ne prišli v nasprotje z našim eksistenčnim vprašanjem. Samo izvoz vina lahko izboljša kritičen položaj. Zahtevali smo popolnoma v sporazumu z Vami, da se zniža uvozna carina na pivo, da bi se v kompenzacijo lahko izvažalo naše vino na Češko in drugam. Tu tiči rak rana hiranja našega vinogradništva. Povdarjati pa moramo, da se borimo in se bomo borili še nadalje z vsemi sredstvi proti onim vinogradnikom, katerim ni vinogradništvo njihov glavni poklic, temveč imajo, kakor n. pr. nekateri veletrgovci svoje vinograde le iz tradicije ali pa radi zabave. Proti tem vinogradnikom se pa bojujejo tudi oni vinogradniki, ki črpajo svoje glavne dohodke iz vinograda in ne šušmarijo trgovini in obrti.

Trgovskemu gremiju na Ptujski gori povemo popolnoma jasno in odločno, da ne bo ničesar zalegla ona akcija, ki jo priporoča. O točenju pijač na »stoječe« goste po trgovskih lokalih so namreč merodajni krogi zadostno podučeni. Podučeni so tudi o koristi točenja vina od strani trgovcev. Pripomnili bi še, da ni nikomur v korist, najmanjše pa trgovini, če ruši mir med pridobitvenimi krogi. Glede nenaklonjenosti trgovske zbornice trgovskemu stanu pa bo dala gotovo piscu sama v dovoljni meri odgovor.

Varujte se nesreče!

(Dalje.)

Pri serviranju jedil in pijač se lahko zgodi slučaj, da natakarič po nesreči polije gosta po obleki in mu jo s tem poškoduje. Poleg uvodoma naštetih nevarnosti, ik prete gostu in ki pridejo za jamstvo v poštev, ne smemo prezreti tudi takih, ki prete lastnemu osebju. Temu prete še posebne nevarnosti, ki izvirajo iz svojstva njihove službe. Za nesreče, ki bi se dogodile vsled pretiranih zahtev lastnika podjetja (n. pr. dviga-

nje ali prenašanje težkih tovorov) jamči lastnik sam. Pogoste so tudi nesreče, ki se pripete uslužbenemu osebju vsled uporabe slabih lestev, vrvi, stolov. Velika nevarnost je združena tudi s spravljajem sodov raz voz ali v kleti. Pri čiščenju oken in slično so se tudi dogodile že neštete nesreče. Prav tako pa odgovarjajo lastniki takih obratov za osebje, če si poškoduje zdravje vsled tega, ker so mu bili odkazani slabi in ne-higijenični stanovanjski prostori.

Poleg teh splošnih nevarnosti, združenih z jamstvom lastnika podjetja, pa pridejo v poštev še posebne v onih obratih, ki se bavijo tudi s prenočevanjem tujcev. Navedli bomo zadevne zakonske določbe kar dobesedno:

Splošni državljanski zakonik (29. novembra 1852).

§ 970. Gostilničarji, brodniki ali vozniki so odgovorni enako, kakor hranitelji za stvari, ik so jim bile izročene od sprejetih potnikov ali kot tovor njim samim ali njihovim poslom.

§ 961. Hranilčeva glavna dolžnost je, da zaupano stvar določeni čas skrbno hrani in jo po preteku tega časa vrne položniku v prav tistem stanju, v katerem jo je prevzel z vso prirastjo vred.

§ 1316. Gostilničarji, ki prenočujejo tujce, kakor druge v § 970 navedene osebe, potem brodniki in vozniki, so odgovorni za škodo, ki jo povzročijo njihovi lastni ali od njih prideljeni uslužbenci gostu ali potniku na donesenih ali prevzetih stvareh v njihovi hiši, njihovemu zavodu ali na njihovem vozilu.

Kakor je iz vsega razvidno, ne jamči gostitelj samo za svoja dejanja ali opustitve, ampak izjemoma tudi za taka dejanja in opustitve njegovega osebja. V vsakem slučaju mora gostu nadoknaditi škodo, ki bi nastala pri dostavi njegovih stvari v hotel, gostilno itd., kjer zadostuje že samo dejstvo poškodbe, da podjetnik jamči. Pri tem pa ni potrebno, da bi gost predal svoje stvari proti potrdilu, ne, zadostuje, če na pr. preda svoje stvari na kolodvoru hotelskemu slugi ali šoferju hotelskega avtomobila in če se te stvari pri dostavi poškodujejo ali sploh izginejo, jamči hotelir. Hotelir pa jamči tudi za čevlje ali obleko, ki bi jih gost postavil oziroma obesil na hodnik radi čiščenja, dalje tudi za stvari, ki bi jih gost pozabil pri zapustitvi hotela v sobi, toda to le v tem slučaju, če je gost sobo zaklenil in ključ oddal kakemu uslužbencu. (Dalje prih.)

Pristna domača vina

nudi najugodnejše ter priporoča kupcem osebno izbiro in preizkušnjo v i n a

Fr. Senčar,
Ljutomer — Mala nedelja

Elektro-automatična hladilna naprava

napravi Vaše podjetje bolj moderno, higijenično in predvsem dobičkanostnejše. Zahtevajte prospekte ali pa naš obisk.

Ignac GELLERT & Co.
Wien III, Kegelgasse 27.
Reprezentant za Jugoslavijo:
Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Za brizganec, limonado, malinovec in druge sadne soke uporabljajte

Rogaško Slatino

vrelec „Tempel“

ki razkraja oziroma nevtralizira vinsko kislino ter nadomestuje sodo-bicarbonato v prašku. Je osvežujoča in ima dober okus.

Dobi sev vseh boljših trgovinah.

Deviza: Najboljše blago po najnižji ceni.

Osrednja

Ugodni plačilni pogoji.

štajerska vinarska zadruga r. z. z o. z.

Štev. ček. računa v Ljubljani
13.238.v **MARIBORU**, Meljska cesta 10

Telefon interurb. št. 2930.

nudi kot **organizacija producentov** vse vrste garantirano pristnega belega vina, tako **ljutomerčana, haložana** in **pekrčana** po najugodnejših cenah. Prvovrsta sortirana vina vedno v zalogi.

Prodajam restavratorstvo v Zagrebu

dobro vpeljano, jako dobro idočo kavarno in gostilno z veliko dvorano za prirejanje zabav z vsemi pritliklji nami s krasnim vrtom po jako povoljni ceni. Prodajam radi bolezn. Sigurna eksistenca. Vprašanja na JUGOSL. RUDOLF MOSSE d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5 pod «4507».

Stole za gostilne nudi že od 24.15 dinarjev dalje tvrdka Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17. Katalog stane 10 Din in naj se ta znesek pošlje v znamkah vnaprej. Za vrnjeni katalog se znesek 10 Din povrne. Sklicujte se na naš list, pa bo ste točno postreženi.

Dobra svetilka, prijetno stanovanje Maxim-sveča se polni s petrolejem, bencinom ali bencolom Gori brez smrada in se ne kadi. Potrošnja za 15 ur samo 1 liter gorilnega materijala. Jakost svetlobe 300 sveč. Zanesljiva proti vetru in dežju.

Josip Kostajnshek,
Celje, Vodnikova ulica 9.**Maxim**Zastopstvo za Jugoslavijo:
Srečko Podgornik
Zagreb, Pantovčak 1/I.Modna trgovina
Anton Paš

Maribor, Slovenska ul. 4.

Potrebščine za krojače in šivilje, čipke, vezenina, gumbi, modni našivi, svileni trakovi, svila za šivanje, D. M. C. preometri za vezenje, šifon ter vsa druga drobnarija.

Nogavice, rokavice, srajce, kravate, jopice, vso damsko, moško in otroško perilo, volnene veste itd.

Strogo solidne cene!

Neka odmah jave

svoje tačne adrese one osebe, koje bi htjele da od nas nauče lijep, čist i lagan kućni obrt, pa da si tako pribave stalno i osobito unosno kućno zanimanje ili nuzzaradu. Neka se jave samo oni, koji raspolažu sa svotom od najmanje Din 3.650—, pa da tako mogu nabaviti za to potreban stroj. Poduka je besplatna, zarada 10 do 12 dinara na sat. Materijal za rad dajemo mi. Osim privatnih naručitelja može svatko stalno raditi i za našu tvrtku, jer i mi u svako doba uz gotov novac preuzimljemo svaku količinu gotovo izradjene robe, što i pismeno jamčimo. Za odgovor treba priložiti marku.

Grauert, tvornica strojeva d. d., Generalno zastupstvo i skladište, Osijek L. Krežmina 13

OPOZORITE

i Vaše znance, da ih u posve badava zavijek osloboditi neugodnog znojenja nogu pa makar se to znojenje pojavilo i za jako toplih ljetnih dana. Nije to nikakav lijek, nego posve jednostavni postupak. Molim marku za odgovor. J. Lustig, Osijek, Krežmina ulica.

Dobro vino

lastni pridelek letnik 1927, 1928 in 1929 ima naprodaj vinogradnik

Anton Golenko

Sv. Miklavž pri Ormožu

po jako ugodnih cenah

IZDELOVATELJ SODAVICE

CIRIL KAMPL

MARIBOR, Kettejeva ul. 1

se priporoča vsem cenjenim gostilničarjem, kavarnarjem in hotelirjem.

Pivovarna in žganjarna

Josip Tscheligi

Maribor, telefon 335.

Bock in marčno pivo.

Bele bluze za natarke, kuharje i. t. d. i. t. d. po skrajnih tovarniških cenah nudi

Tovarna perila „Kokra d. d.“

Maribor, Krekova ulica šte. 14

POZOR!

Gostilničarji!

POZOR!

STOLE

navadne močne **gostilniške, zložljive vrtno, ležalne** ter **zložljive** in **gostilniške mize** ter stole boljše z furnirskim sedežem in naslonom vse iz trdega lesa ter razno pohištvo iz **trdega** ali **mehkega lesa** najsolidneje in jako trepžno izdelane nudi stara poznanaTovarna stolov **Viktor Tomšič**, Teharje pri Celju

Zahtevajte ponudbe!

Priatelj!

Južno in Severno Ameriko?

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v

Zato, ker je francosko pristanišče

Le Havre najbližje **New-Yorku** in **Ljubljani**,ker velikanski brzoparniki „Ile de France“, „Paris“ itd. so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v III. razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino „Bordo“ **brezplačno** pri vsakem obedu. — **Najkrajša** pot v**Južno Ameriko**pa gre preko pristanišča **Argentino**.
Marseille 14 do 15 dni v

Cie. Cie Transatlantique Chargeurs-Réunis in Transports Maritimes

IVAN KRÄRER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Sanatorij v Mariboru,

Gospiska ulica 49.

Telefon št. 2358

Telefon št. 2358

LASTNIK PRIMARIJ

Dr. ČERNIČ, specialist za kirurgijo.

Pravi malinovec
limonado in oranžado
ter sadno marmelado „Nektar“

nadalje

esence za RUM in likerje

priporoča parna destilacija

Srečko Potnik in drug

LJUBLJANA, Metelkova ulica šte. 13

Telefon 21-10

URE
ZLATO SREBRO
Ant. Lečnik
Celje, Glavni trg št. 4
KUPUJE STARO
ZLATO SREBRO

Eksportna hiša
LUNA

lastnik

Albin Pristernik
Maribor, Aleksandrova c. 19

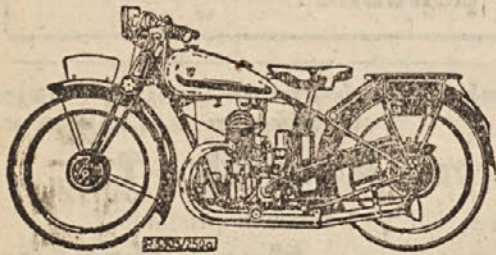
Dobro znana najcenejša trgovina potrebnin za gostilne in za dom. Najugodnejši nakup pletenih telovnikov in oblek za otroke in odrasle iz lastne pletarne.

Predtiskanje perila, namiznih prtov, obrisač itd. Razuntega galanterijsko blago, kratka roba in igrače.

Na drobno! Na debelo!

MOTORNA KOLESA.

»P U C H« nov tip 250
šivalni stroji znamke
„**RAST & GASSER**“
„Puch“ in „Styria“ kolesa

Ugodni plačilni pogoji. Istotam specialna delavnica zaloga vseh rezervnih delov. — Glavno zastopstvo:

Alojz Ussar,

trgovina s šivalnimi stroji, kolesi in motorji,
Maribor, Gosposka ul. 20-l.

Oglašujte!

Sir, salama,
pristine kranjske klobase,
slanino papricirano in pre-
kajeno, razne kons. ribe,
žganje in likerji vseh vrst,
najceneje pri
ANTON FAZARINC, CELJE

Šampanjec
„Bouvier“

Bouvier Demi sec (bela glavica),
Bouvier sec (zlata glavica),
Bouvier Cuvée Réservee (rdeča glavica).

Kletarstvo: Gornja Radgona.

Zastopstvo za Slovenijo:

Karel Favai, Ljubljana.

Originalna
VINA

v steklenicah
tvrdke

Veleposestvo vinogradov
CLOTER BOUVIER

..... Gornja Radgona

Cenik gratis in franko.

ORIGINAL
LUZ
PEČI
PATENT
LEPE-DOBRE
SOLIDNE
Šmajlni oklep
Jedro kamni
MALO GORIVA, DOLGA
PRIJETNA GORKOTA

ter jih postavlj. na l'cu mesta:

Ing. GUZELJ, Ljubljana VII,

Jernejeva c. 5. Telefon 32-52

„Original Lutz peči!“

Peč
EKONOMNA

najcenejša in
najizdatnejša.

CONZ-ovi
elektromotorji

Ima v zalogi

Električni klavir

predvojni izdelek, brezhiben,
malo rabljen, proda **Veber,**
Ljubljana, Prečna ulica
št. 8.

Pozor gostilničarji!

Keglje, krogle, pipe za sode, držala za
časopise itd. dobite najceneje in v
izvrstni izdelavi pri

Josip Krabath,
pipar in strugar,

Maribor, Grajski trg 4.

Berndorf

Jedilno
in namizno orodje

Skladišče Berndorf Maribor

Pozor!

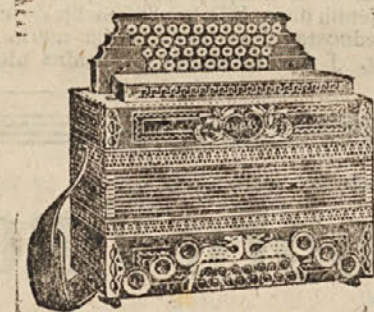
Pozor!

Mycodermol

apar, ki zaprečava pokvarjenje vina in sadjevca.
Zabranjuje cik in kan. Potreben vsakemu gostilni-
čarju. Cena Din 150.— franko, povzetjem. Objasnila
brezplačno. **Samoprodaja:**

Velerazpečavanje A. ZORKO,
Maribor, Aleksandrova c. 14a

Oglašujte v „Gostilničarskem listu“!

LUBAS
harmonike

Diatonične — kromatične in
umetniške harmonike svetovno-
znane in priljubljene po tovarniških
cenah v trgovini z muzikalijami

S. PERC

Zastopstvo za Maribor in okolico, Gosposka ulica št. 34

Delniška pivovarna »Union«

Ljubljana, Laško in Maribor

priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo, eksportni ležak
in temno pivo, varjeno po bavarskem sistemu, „**Herkules**“,
„**Porter**“ in „**Bock**“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom.

Z odličnim spoštovanjem **Delniška pivovarna »Union«**, Ljubljana, Laško in Maribor.